

ترجمه قرآن مجید

به زبانهای زنده دنیا

مسلمان فارسی نقل شده که بسم الله الرحمن الرحيم را بنام یزدان بخشاینده ترجمه کرده است .
 درباره ترجمه های قرآن به زبانهای اروپائی باید گفت که دارای سابقه نسبتاً طولانی است ، چون اسلام از همان بدو ظهور با دنیای مسیحیت تماسهایی داشت و یکی از مظاهر مهم آن، مباحثاتی بود که میان دانشمندان دو مذهب پیش میآمد . دانشمندان مسیحی مواجه با این امر بودند که دسته دسته عیسویان مصر و شام و حتی کشیشان و بزرگان یونانی چون یوحنا حلقدونی *Nian John the Chalcedon* راهب سیئاء با اسلام گرویده و بروی همکشیشان سابق خود شمشیر کشیده اند ؛ این بود که بمتظور شکست اسلام از هیچ تلاشی باز نمی ایستادند ؛ کتب و رسائل مختلفی درباره اسلام تدوین شد که نمونه آنها تاریخ یوحنا نیکیتی *John of Nikiu* بود . یوحنا دمشقی (۶۷۵ - ۷۴۹ م .) اسلام و بیت پرستی

کمتر زبان زنده ای است که امروز قرآن بدان ترجمه نشده باشد و سالی نمیگذرد که ترجمه تازه ای یگونه تازه تری از این کتاب مقدس رخ ننماید .
 آنطور که گفته اند : قرآن مجید تا کنون بیش از ۱۲۰ بار به بیش از یکصد زبان مختلف در جهان ترجمه شده است . البته پاره ای از این ترجمه ها بعللی شهرتی نیافته و یا حتی بیچاپ نرسیده است ولی بعضی از آنها شهرت فراوان یافته و بارها چاپ شده است که از جمله آنها میتوان ترجمه جورج انگلیسی را یاد کرد که تا کنون ۳۴ بار بطبع رسیده است . گفتگویی نیست که ترجمه های اروپائی یا بطرفداری و برای اشاعه کلام الهی بوده و یا از نظر گاه مخالفان و احياناً از روی دشمنی و برای رد اسلام صورت گرفته است . . .
 ولی ترجمه قرآن به زبانهای بیگانه از همان صدر اسلام سابقه داشته و نمونه آن حدیثی است که از

گردید .

«پیر» خیلی سریع اعلام داشت که هدف او از اینکار تبلیغات برضد اسلام است .

خوب روشن است که چنین اثری را تاچه حد میتوان ترجمه کامل و درستی بحساب آورد ؟
حق با کسانی است که آنرا تلخیصی دانسته اند مشحون از اغراض و نظرات خاص ، ولی معذک مسیحیت طی پنج قرن ، مستقیم و غیر مستقیم در مشاجرات بیهوده اش برضد اسلام از همین کتاب استفاده کرد .

در سال ۱۵۹۴ هنکلمان Hinckelmann ترجمه ای انتشار داد که بر اثر آن در سال ۱۵۹۴ چاپ مارا کچی Maracci انجام گرفت .

در سال ۱۱۴۳ یکنفر انگلیسی موسوم به روبرت راتینی به همراهی هرمان آلمانی قرآن را بلفنت لاتین ترجمه نمود . این اثر چهارصد و چند سال مخفی بود ، تا در ۱۵۴۳ بوسیله تئودر بی بلیاندر ؛ در باسل Basl بطبع رسید و پس از آن بزبانهای ایتالیائی و آلمانی و هلندی نقل شد .

در سال ۱۶۹۸ لوئی مارکی قرآن را به لاتین ترجمه نمود ، البته بضمیمه بعضی ملاحظات و بامتن عربی آن . این ترجمه در پادوا Padova یکی از شهرهای ایتالیا بچاپ رسید .

کونسول ژنرال فرانسوی که ترکی و عربی را میدانست ، در مصر قرآنرا به فرانسه ترجمه نمود و در سال ۱۶۴۷ در پاریس چاپ شد .

پس از آن ترجمه های فرانسه توسط ساواری ، کازیمیرسکی و پوتیه در سالهای ۱۷۸۳ ، ۱۸۴۰ ،

را درهم میامیزد و ظهور اسلام را علامتی از علامات دجال می شمارد .

ثوفانس Theophanes متوفای ۸۱۷ م نیز درباره تاریخ اسلام مطالبی دارد که بی ارتباط با عقاید یوحنا دمشقی نیست .

دامنه تألیفات درباره اسلام گسترش یافت و نویسندگان اروپائی در پی نوشتن رد بر اسلام بودند .
قیصر بازنلیوس Basileios متوفی ۸۸۶ م ، نیکتاس Niketas را ؛ مأمور کتابی بررد اسلام کرد .

در این کتاب میان عقاید نصاری و قرآن کریم مقابله ای شده و حاوی ترجمه هایی از آیات قرآن کریم است . این ترجمه های جسته و گریخته ، اندک اندک جای خود را به ترجمه کاملی داد . تا آن موقع کتب لغت و فرهنگهای عربی و لاتینی نیز تنظیم یافته بود .

* * *

نخستین بار تمام قرآن بزبان لاتین بهمت پیرل و نرابل Pierre le venerable (۱۰۹۲ -

۱۱۵۶ م) کشیش کلونی Cluny ترجمه شد . این کشیش طی مسافرتی که میان سالهای ۱۱۴۱ و ۱۱۴۳ میلادی به اسپانیا کرد ، گروهی را تحت

رهبری یکنفر انگلیسی بنام Robertus rethenensis تشکیل داد . همکار اصلی «روبر» یک کشیش دیگر بنام «هرمان» بود . این دو کشیش عربی و لاتینی را بخوبی میدانستند ولی کار خود را با برآز عقیده درباره بعضی از آیات قرآنی منحصر کردند . . .
اینکار چهار سال قبل از دومین جنگ صلیبی انجام

مکتب اسلام

در آوردند .

در سال ۱۵۴۷ آنرا با ایتالیائی ترجمه کردند . این ترجمه متعلق به آکیلیو فراکاسی از معلمین مدرسه صنایع «میلان» (از شهرهای ایتالیا) است . نخستین ترجمه قرآن بلفظ انگلیسی ، یادگار آلکساندر روسی میباشد و پس از آن باید از ترجمه سیل یاد نمود ؛ این نسخه در ۱۷۳۲ طبع شده و با مقدمه‌ی مبسوطی بقلم مترجم شروع میشود ، در حواشی این نسخه قسمتهائی از «تفسیر بیضاوی» مندرج است .

ترجمه‌ی رودول Rodvell که سوره ها را بترتیب تاریخ و اوقات نزول قید نموده اهمیت بسیار دارد ،

هنری پالمرو که در زبان عرب تبصره داشته ، با اهتمام دقیق در حفظ معانی اصلی ، قرآن را بانگلیسی ترجمه کرده و در سال ۱۸۳۳ بطبع رسانید .

و بالاخره در سالهای ۵۵ - ۱۹۵۳ آرتور - آربری قرآنرا در دو جلد بانگلیسی ترجمه نمود و در لندن منتشر کرد .

ترجمه‌ی معروف «بلاشر» قابل ذکر و یادآوری است ، رژی بلاشر از مستشرقان بنام فرانسوی است که سالیان دراز در مصر ، سپس در دانشگاه سوربن و مدرسه «السنة شرقی» پاریس تدریس میکرد . او قرآن را در دو جلد ترجمه نموده و به انضمام مقدمه‌ای در سال ۱۹۵۹ در پاریس چاپ گردیده است ، بلاشر در میان خاورشناسان سعی کرده بیطرفی و بیطرفی نشان دهد و بهمین دلیل ترجمه

شماره ۷ سال ۱۴

۱۸۴۱ : ۱۸۵۲ و ۱۸۷۵ طبع و نشر گردید .

در قرن سیزدهم ، آلفونس دهم ، پادشاه اسپانیا حکم کرد سوره «مراج» بزبان اسپانیول *EsPagnol* ترجمه شود و دون ابراهیم طیب این خدمت را انجام داد . ولی باید دانست که اسپانیاییها و یونانیها با اینکه چندین قرن با مسلمین مجاور و معاشر بوده اند ؛ معلوم نیست ترجمه تمام قرآن را داشته باشند !

نخستین ترجمه‌ی آلمانی ، مأخوذ از لاتین بود و سپس ترجمه‌ی سگوثر در نورنبرگ و ترجمه‌ی فردریک مرزلین در فرانکفورت ، چاپ شد .

میگویند بهترین ترجمه های آلمانی ترجمه بویسن و تازده ترین آنها از آن اولمان است که از سال ۱۸۵۳ تا بحال چندین مرتبه بچاپ رسیده است .

نولدکی مستشرق مشهور میگوید: در میان ترجمه های آلمانی ، نسخه‌ای بدست نمیآید که در صحت و اتقان بتراجم انگلیسی شبیه باشد .

ترجمه‌ی هلندی قرآن کریم نخست در سال ۱۶۴۱ در هامبورگ و بعد ترجمه‌ی کلاسماک در سالهای ۱۶۵۸ ، ۱۶۹۸ ، ۱۷۳۴ در لیدن طبع گردید . بهترین ترجمه هلندی قرآن مجید اثر دکتر کازیر استاد شرع اسلامی دارالفنون دلفت *Delft* (از شهرهای هلند) میباشد که در ۱۸۰۶ در هارلم (*Haarlem* از بلاد کشور هلند) چاپ شده است .

در سال ۱۷۷۶ قرآن را در پتروگراد (*Petrograd*) پایتخت سابق روسیه (بزبان روسی

شده است .

بزرگان پستو و گجراتی

میگویند قرآن کریم بزرگان پستو (۲) و گجراتی (۳) نیز ترجمه شده است اما معلوم نیست کس این سخن تا چه اندازه مقرون به تحقیق و صحت باشد!

بزرگان چینی

در لغت چینی ، شرحی برای قرآن هست که آنرا دونفر بنامهای فارزئل و بودات انجام داده اند .

بزرگان ژاوه

در سال ۱۹۱۳ شخصی از اهل ژاوه (۴) که خود را «خادم سلطان عثمانی» مینامید قرآن را بزرگان ژاوه ترجمه کرد .

بزرگان بنگالی

در سال ۱۹۰۸ و ویلیام گلود ساک، قرآن را بزرگان بنگالی (۵) درآورد .

بزرگان ترکی

در زمان سلطنت عبدالحمید (۶) قرآن ترکی ترجمه شد ، اما انتشار آن ممنوع گشت ! در ۱۳۲۰ هجری نسخه ای نفیس از ترجمه ی ترکی

اورا یکی از بهترین ترجمه ها بحساب آورده اند ، مقدمه ی آنهم در جای خود بسیار سودمند است : منتهی او در کار ترتیب آیات قرآنی روشی برگزیده که خالی از نظرات شخصی نیست . . .

* * *

قرآن بزرگان عبری

معروف است قرآن بزرگان عبری ترجمه های مختلف دارد ، از « دائرة المعارف یهود » چنین برمی آید که برخی از اقسام این ترجمه ها در کتابخانه « بوده لیان » آکسفورد به شماره ۱۲۲۱ موجود است . یعقوب بن اسرائیل رئیس روحانی زنتی در ۱۶۳۴ قرآن را به عبری ترجمه نمود .

بزرگان اردو

قدیمترین ترجمه های لغات شرقی قرآن ، ترجمه شیخ عبدالقادر پسر شاه ولی الله است که بلفت اردو در دهلی طبع شده است . در سال ۱۳۱۵ هجری ، دکتر عمادالدین در آمریستر Amistr هند قرآن را بزرگان اردو ترجمه کرده و نشر داد .

بزرگان مالای

تفسیر بیضاوی که جمله بجمله محتوی شرح و معانی قرآن مجید است بزرگان مالای (۱) چاپ

۱ - Malaye ، زبان هند شرقی و نیز زبان يك قسمت از جزایر اقیانوسیه

۲ - ۳ - از لغات عمده هندوستان

۴ - Java جزیره ای بزرگ واقع در اقیانوسیه و متعلق به دولت هلند - مسلمان زیاد دارد .

۵ - Bengale ، یکی از قطعات وسیع هندوستان

۶ - سلطان عبدالحمید ثانی (۱۸۴۲ - ۱۹۱۸) ، سلطان عثمانی که در سال ۱۹۰۹ معزول گردید

در اسلامبول منتشر گردید . (۷)

بزبان چك

روزنامه المجهوريه چاپ قاهره نوشت در پراك (مرکز چكسلواکی) ، قرآن کریمی به زبان عربی و با ترجمه به زبان چك ، منتشر شده است . مترجم قرآن جدید ، دکتر هیربک نام دارد که ۲۰ سال برای ترجمه دقیق کتاب آسمانی مسلمانان کوشیده است .

خبرگزاری چكسلواکی اعلام کرد در مقدمه قرآن جدید ، خلاصه ای از اصول عقاید اسلامی و شرح حال پیامبر اسلام دیده میشود . (۸)

* * *

قرآن به صد زبان

دکتر محمد حمیدالله حیدر آبادی استاد سابق دانشگاه حیدرآباد هندو دانشگاه پاریس و استاد فعلی دانشگاه استانبول ترکیه در حدود هشت سال قبل اعلام داشت (۹) که : قرآن مقدس تاکنون در جهان به بیش از صد زبان ترجمه شده است . او پیش از این اعلام کرد که تنها در ترکیه قرآن مجید از

طرف متجاوز از صد نفر و بیش از صد بار بزبان ترکی ترجمه شده و در زبان فارسی وارد نیز رقم مشابهی برای ترجمه های قرآنی بدست میآید . او افزود که قرآن مقدس بیش از پنجاه بار به انگلیسی و در حدود چهل بار از طرف مترجمان به لاتین ترجمه شده است .

دکتر حمیدالله گنت : من در سال ۱۹۵۹ میلادی موفق شدم که قرآن را بزبان فرانسه ترجمه کنم .

نخستین چاپ ترجمه من از این کتاب مقدس در دوازده هزار جلد منتشر شد که بلافاصله نسخه های چاپ اول در عرض دو هفته نایاب گشت و سپس در همانسال در پانزده هزار نسخه تجدید چاپ شد . . . هم اکنون این ترجمه برای ناسوم چاپ میگردد .

من در این ترجمه مقدمه ای درباره : تاریخ تدوین قرآن مجید ؛ و چگونگی محفوظ ماندن آن از هر گونه تحریف و دستبرد در طول قرن ها و همچنین فهرستی از ترجمه های قرآن بزبان های اروپایی آورده ام . . .

۷ - مجله بهار سال دوم ؛ شماره ۵ مورخ صفر ۱۳۴۰ هجری . تاریخ القرآن - ابو عبدالله زنجانی تاریخ قرآن - دکتر محمود رامیار

۸ - کیهان ۲۳ بهر ماه ۱۳۵۹

۹ - هفته نامه اسلامی Radianee چاپ دهلی نو . ماهنامه المسلمون چاپ ژنو ترجمه سیدهادی خسروشاهی در شماره ۸ سال ۷ مجله مکتب اسلام

